

Uudenmaan jätelautakunnan jätetaksa ja jätehuoltomääräykset

Tiivistelmä lausunnoista ja mielipiteistä sekä vastaus niihin

Lausunnot

1. **Siuntion ympäristö- ja rakennuslautakunta** on lausunnossaan pitänyt jätehuoltomääräyksiin ehdotetut muutokset tarpeellisina sekä selventävinä ja jätetaksaan ehdotetut muutokset kohtuullisina. Lisäksi lautakunta on esittänyt, että umpisäiliöille ei määrätä mitään tyhjennysväliä.

Vastaus

Umpisäiliöiden on oltava täysin ehjiä ja tiiviitä ja niiden kunnon tarkastaminen on mahdollista tehdä luotettavasti vain niitä tyhjennettäessä. Umpisäiliön kunnon varmistamiseksi ja kiinteistön jätevesien asianmukaisen käsittelyn turvaamiseksi umpisäiliöille on tarpeen määrätä enimmäistyhjennysväli, jotta säiliöt tyhjennetään ja tarkastetaan säännöllisesti. Säännöllisellä tyhjennyksellä estetään lietteen päätyminen maaperään tai vesistöön, kun säiliön mahdolliset viat huomataan tyhjennyksen yhteydessä. Mikäli umpisäiliötä ei tyhjennetä säännöllisesti, liete pakkaantuu ja kovettuu siinä, mikä huomattavasti vaikeuttaa säiliön tyhjentämistä. Tämän takia umpisäiliöt tulee tyhjentää säännöllisesti käyttöasteesta riippumatta.

2., 3. ja 7. **Raaseporin ympäristö- ja rakennuslautakunta, Raaseporin tekninen lautakunta** sekä **Raaseporin kaupunginhallitus** ovat samansisältöisissä lausunnoissaan todenneet, että ehdotetut määräykset koskien lietteen tyhjennystä ja kuljetusta vaikuttavat joustavilta ja hyviltä. Lautakunnat ja hallitus ovat sen sijaan ehdottaneet, että biojätekompostorin lämpöeristysvaatimus poistetaan määräyksistä.

Vastaus

Uudenmaan jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä, sekä niitä edeltävissä Länsi-Uudenmaan jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä ja Porvoon alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä, lämpöeristetty kompostori on aina ollut edellytyksenä kompostoinnille. Siten määräys tästä ei ole muuttunut eikä ole uusi. Jätehuoltomääräysten 14 § (kompostointi) sen sijaan uudistettiin merkittävästi noin kaksi vuotta sitten, kun päätettiin biojätteen erilliskeräysvelvollisuuden laajenemisesta, ja muutamia pieniä lisäyksiä pykälään on tehty myös sen jälkeen. Myös nyt käynnissä olevassa jätehuoltomääräysten uudistamisessa on esitetty pari lisäystä 14 §:ään.

Aikaisemmin biojätteen kompostoinnista määrättiin vain paikallisissa jätehuoltomääräyksissä, mutta nykyään siitä säädetään jäteasetuksessa (Valtioneuvoston asetus jätteistä, 978/2021). Säädökset ja määräykset kompostoinnista nousevat uudelle tärkeystasolle, kun jäteasetuksessa säädetty taajamien pientalojen biojätteen erilliskeräysvelvollisuus astuu voimaan biojätteen kansallisen kierrätysasteen nostamiseksi. Käytännössä biojätteen erilliskeräys tarkoittaa, että biojätettä ei saa laittaa sekajäteastiaan, vaan kiinteistön haltijan on järjestettävä kiinteistöllä syntyvälle biojätteelle oma jäteastia (sekajätteen lisäksi). Asetuksessa on kuitenkin säädetty, että biojätteen erilliskeräys voidaan korvata kompostoinnilla, mikäli kompostoinnissa noudatetaan mitä asetuksessa ja jätehuoltomääräyksissä säädetään. Vain kompostointiasetuksen vaatimukset täyttävässä kompostorissa lasketaan biojätteen kierrätykseksi.

Jäteasetus ja jätehuoltomääräykset täyttävä kompostointi rinnastetaan biojätteen erilliskeräykseen lainsäädäntötasolla. Kuntalaisten tasapuolisen kohtelun vuoksi on siksi myös kompostointimääräyksiä annettaessa otettava huomioon mitä on määrätty biojätteen erilliskeräyksestä. Jätehuoltomääräyksissä on asetettu vaatimukset biojäteastian tyhjennysvälille hajuhaittojen ja haittaeläinongelmien ehkäisemiseksi. Siten myös kompostoinnille on asetettava määräykset hajuhaittojen ja haittaeläinongelmien ehkäisemiseksi. Lisäksi on otettava huomioon, että niissä Uudenmaan jätelautakunnan taajamissa, joissa pientalojen biojätteen erilliskeräysvelvollisuus on jo voimassa, noin 60 %:lla velvollisuuden piirissä olevista kiinteistöistä, kiinteistöllä syntyvä biojäte kompostoidaan. Jätehuoltomääräykset kompostoinnista koskevat merkittävää määrää kiinteistöjä ja siksi niiden on oltava tasa-
puolisia ja tarkoituksenmukaisia, ja niiden on edistettävä todellista biojätteen kierrätystä.

Jäteasetuksen 12 §:ssä on säädetty, että biojätettä saa kompostoida vain sitä varten suunnitellussa suljetussa laitteistossa, johon haittaeläinten pääsy on estetty ja josta ei pääse valumavesiä maaperään ja joka on talvella käytettäessä tarvittaessa lämpöeristetty. Asetuksen vaatimukset on toistettu jätehuoltomääräyksissä.

Suljettu kompostori tarkoittaa käytännössä, että seinien lisäksi, kompostorissa on oltava umpinainen pohja ja kansi. Jätehuoltomääräyksissä määrätään jäteasetuksen nojalla myös, että kompostorin on oltava lämpöeristetty. Jätehuoltoviranomainen on tehnyt kompostointitarkastuksia ja muun muassa niiden perusteella voidaan todeta, että lämpöeristetyssä kompostorissa maatumisprosessi on hyvin mahdollista pitää käynnissä koko talven, mikäli kompostoria hoidetaan. Lämpöeristetty kompostori on myös varmasti suljettu ja paremmin suojattu haittaeläimiltä, kuten asetuksessa vaaditaan. Käytännössä kompostorit, jotka eivät ole lämpöeristettyjä, eivät myöskään ole suljettuja. Eristämättömät kompostorit eivät siis täytä jäteasetuksen vaatimuksia.

Eristämättömissä kompostoreissa on harvoin tiivistä pohjaa eikä edes tiiviitä seiniä. Ne eivät ole suljettuja ja valumavedet pääsevät niistä valumaan suoraan maaperään. Lämpöeristetyt kompostorit ovat suljettuja ja valumavesien maahan pääsy on estetty.

Raaseporin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan, että lämpöeristettyjen kompostoreiden ongelmana on sen täytyminen talvella ja hajuhaitta, kun maatumisprosessi taas käynnistyy. Jäteasetuksen ja jätehuoltomääräysten mukaan kompostorin tilavuuden tulee olla riittävä, huomioiden kylmän vuodenajan aiheuttama hidastuminen kompostoitumisessa. Oikein hoidettu lämpöeristetty kompostori ei aiheuta hajuhaittaa. Hajuhaitat lienevät suuremmat eristämättömässä kompostorissa kompostoitessa.

Jätehuoltoviranomainen on keskustellut lukuisten kompostointia harjoittavien kanssa (kompostointi-ilmoitusten käsittelyn yhteydessä sekä kompostointitarkastuksilla) Keskustelujen perusteella voidaan todeta, että biojätettä ei laiteta sekajäteastiaan talvella, paitsi poikkeustapauksissa.

Edellä mainituista syistä, kompostorin lämpöeristysedellytystä ei tule poistaa jätehuoltomääräyksistä.

4. Lohjan kaupunkikehityslautakunnan lupajaosto on lausunnossaan todennut, että sillä ei ole huomautettavaa jätehuoltomääräyksiin esitettyihin muutoksiin.

5. Porvoon lupa- ja valvontalautakunta on lausunnossaan huomauttanut, että vanhojen kiinteistöjen jo olemassa olevien jätevesijärjestelmien saostus- ja umpisäiliöt voivat sijaita kiinteistöllä niin, että 32 §:n 1–2 momenttien minimivaatimukset ajoväylän leveydestä eivät täyty. Näissä tapauksissa muutokset ajoväylään vaatimusten täyttämiseksi eivät välttämättä ole mahdollisia tai

muutosten toteutus voi olla kiinteistön haltijalle kohtuutonta. Tällöin jäteyhtiön tulee varmistaa, että tarjolla on myös näihin kohteisiin sopivaa tyhjennyskalustoa, jolla tyhjennykset voidaan suorittaa.

Lisäksi lautakunta huomauttaa, että palveluntuottaja tulisi velvoittaa ilmoittamaan tyhjennyspäivän etukäteen, jotta tilaaja pystyy varmistamaan, että vaadittavat edellytykset täyttyvät.

Muilta osin lupa- ja valvontalautakunta on pitänyt ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja riittävinä varmistamaan sujuva siirtyminen kunnalliseen saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetukseen.

Vastaus

Lupa- ja valvontalautakunnan huomautus 32 §:stä on otettu huomioon jätehuoltomääräyksissä, siten kuin se on muokattu lausuntopalautteen perusteella. Mikäli kiinteistön haltija haluaa olla paikalla tyhjennyksen aikana, tai muusta syystä haluaa, että tyhjennys suoritetaan tietyinä ajankohtana, kiinteistön haltija voi sopia tästä tyhjennyksen tilaamisen yhteydessä.

6. Inכון rakennus- ja ympäristölautakunta on lausunnossaan katsonut, että kiinteistöjen todennäköisesti hyvin vaihtelevia tarpeita on jätehuoltomääräyksissä huomioitu hyvin. Lautakunta on lisäksi todennut, että jätehuoltomääräysten 31 § 5 momentista on käytävä selkeämmin ilmi mitä vaaditaan, kun vakinaiseen asumiseen tarkoitettu kiinteistö, joka on tyhjiällä, satunnaisesti käytetään vapaa-ajan asumiseen. Lisäksi jätehuoltomääräysten 33 § tulisi muuttaa niin, että tyhjennys tehdään, kun säiliöt ovat täynnä ja 36 § tulisi täydentää yksityiskohtaisimmilla ohjeilla lietteen käsittelystä.

Vastaus

Umpisäiliöiden on oltava täysin ehjiä ja tiiviitä ja niiden kunnan tarkastaminen on mahdollista tehdä luotettavasti vain niitä tyhjennettäessä. Umpisäiliön kunnan varmistamiseksi ja kiinteistön jätevesien asianmukaisen käsittelyn turvaamiseksi umpisäiliöille on tarpeen määrätä enimmäistyhjennysväli, jotta säiliöt tyhjennetään ja tarkastetaan säännöllisesti. Säännöllisellä tyhjennyksellä estetään lietteen päätyminen maaperään tai vesistöön, kun säiliön mahdolliset viat huomataan tyhjennyksen yhteydessä. Mikäli umpisäiliötä ei tyhjennetä säännöllisesti, liete pakkaantuu ja kovettuu siinä, mikä huomattavasti vaikeuttaa säiliön tyhjentämistä. Tämän takia umpisäiliöt tulee tyhjentää säännöllisesti käyttöasteesta riippumatta.

Jätehuoltoviranomaisella ei ole toimivaltaa antaa ohjeita lietteen omatoimisen käsittelyn käsittelyvaatimuksista. Kuten jätehuoltomääräysten 36 §:ssä todetaan, liete on aina käsiteltävä hygieeniseksi kalkkistabiloimalla tai muulla Ruokaviraston ja ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Lietteen käsittelyssä ja peltokäytössä on noudatettava lannoitelakia (711/2022), valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) sekä maa- ja metsätalousministeriön asetusta lannoitevalmisteista (24/2011).

Mikäli vakituinen asunto, joka on tyhjiällä, käytetään vapaa-ajan asumiseen, asunto katsotaan jätehuollon näkökulmasta vapaa-ajan asunnoksi ja asunnolla tulee olla jätehuoltomääräysten ja jätetaksan mukaiset vapaa-ajan asunnon jätehuoltopalvelut.

8. Vihdin kunnanhallitus on lausunnossaan todennut, että päätöksiä jätetaksasta tai jätehuoltomääräyksistä koskien jätevesilietettä ei tulisi tehdä ennen kuin jätelautakunta on käsitellyt uudelleen jätevesilietteen kuljetusjärjestelmää Vihdin kunnassa.

9. **Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus** on lausunnossaan esittänyt, että jätehuoltomääräysten 33 § voisi tarkentaa lisäämällä, että liete on toimitettava käsittelypaikkaan tai laitokseen, jonka ympäristöluvassa ko. jätteen vastaanotto on sallittu.

Vastaus

Jätehuoltoviranomainen pitää esitettyä lisäystä turhana, koska vastaanottopaikoiksi jäteyhtiö osoittaa vain kunnallisia jätevedenpuhdistamoita, joilla on ympäristöluva kyseiselle toiminnalle.

10. **Askolan ympäristösihteeri** on Askolan rakennus- ja ympäristöjaoston (Askolan sekä Pornaisten ympäristönsuojeluviranomainen) puolesta lausunnossaan pitänyt tärkeänä, että lietteen tyhjennyspalvelut voidaan taata myös kiinteistöillä, joiden jätevesijärjestelmät sijaitsevat tyhjentämisen kannalta hankalissa paikoissa.

Vastaus

Lausunnossa esitettyä on otettu huomioon jätehuoltomääräysten 32 §:ssä, siten kuin se on muokattu lausuntopalautteen perusteella.

11. **Karkkilan ympäristölautakunta** on lausunnossaan todennut, että jätehuoltomääräysten ja jätetaksan muutokset ovat tarpeen lietekuljetusten siirtyessä jätelain mukaiseen kunnalliseen kuljetusjärjestelmään. Ehdotetuissa määräysten ja taksan muutoksissa on otettu huomioon erityyppiset tilanteet kuljetustarpeissa sekä annettu riittävän joustavat raamit tehokkaan ja ympäristön kannalta kestäväen lietteenkeräyksen kehittämiseksi. Siten ympäristölautakunnalla ei ole ollut erityistä huomautettavaa esitetyistä muutoksista.

12. **Hangon ympäristölautakunta** on lausunnossaan todennut, että ehdotetut määräykset lietteen tyhjennyksestä ja kuljetuksesta ovat monipuolisia. Kiinteistöjen eri olosuhteet ja tilanteet on huomioitu, jotta kuntalaisille tarjotut palvelut ovat mahdollisimman tarkoituksenmukaisia.

Mielipiteet

Mielipiteen antaja 1. (Inkoo) on mielipiteessään muun muassa kysynyt, miten huomioidaan, että lietesäiliö voi sijaita paikassa, johon on mahdotonta tai hyvin hankalaa päästä isolla tyhjennyskalustolla.

Vastaus

Asia on huomioitu jätehuoltomääräysten 32 §:ssä, siten kuin se on muokattu kuulutuksen ja lausuntopyyntöön palautteen perusteella. Jätehuoltoviranomainen ohjaa mielipiteen antajan muut kysymykset jäteyhtiölle.

Mielipiteen antaja 2. (Pornainen) on mielipiteessään esittänyt, että kiinteistöt, jotka sijaitsevat vahvistetulla vesihuoltoalueella tulisi liittää vesihuoltoverkkoon ainakin jätevesien osalta. Nyt kuntalaiset ovat eriarvoisessa asemassa, kun osa on joutunut liittymään ja osa viivyttelee ja hoitaa jätevedet, miten sattuu.

Vastaus

Jätehuoltoviranomaisella ei ole toimivaltaa kuntien vesihuoltoverkkoon liittyviin asioissa. Mieli-pide ohjataan kuntien teknisille osastoille.

Mielipiteen antaja 3. (Loviisa ja Hanko) on ruotsinkielisessä mielipiteessään pitänyt vapaa-ajan asuntojen jätemaksuja epäreiluinä. Lisäksi mielipiteen antajan mukaan kunnallisten lietteen tyhjennysmaksujen tulisi olla mahdollisimman pienet tai jopa pienemmät kuin nykyiset maksut.

Svar/Vastaus

I avfallsavgifterna för fritidsbostäder har det beaktats att fritidsbostäderna används mindre än fasta bostäder. Avgifterna för avfallshantering av slam bestäms till stor del på basen av konkurrensutsättningen och de priser som bjuds av företaget som vinner anbudet. I priset ingår också reningsverkens mottagningsavgift. Avfallshanteringsmyndigheten kan inte ta ställning till huruvida priserna sänks eller höjs från nuläget i och med att myndigheten inte har tillgång till de nuvarande priserna. Avfallsnämnden fastställer avgifterna för slammets avfallshantering i fortsättningen. Inom kommunen kommer avgifterna att vara samma för alla vars bostad är belägen på fastlandet.

/

Vapaa-ajan asuntojen vähäisempi käyttö on huomioitu vapaa-ajan asuntojen jätemaksuissa. Lietteen jätehuollon maksut määräytyvät pääosin kilpailutuksen ja urakan voittaneen yrityksen tarjoamien hintojen perusteella. Lisäksi hintaan sisältyy jäteveden puhdistamoiden vastaanottomaksu. Jätehuoltoviranomainen ei voi ottaa kantaa siihen, alenevatko vai nousevatko maksut, sillä viranomaisella ei ole saatavilla nykyisiä hintoja. Jätelautakunta vahvistaa jatkossa lietteen jätehuollon maksut. Kunnan sisällä maksut tulevat olemaan samat kaikille, joiden asunto sijaitsee mantereella.

Mielipiteen antaja 4. (Vihti) on mielipiteessään todennut, että vakiotyhjennys ei sopine hänelle ja kertonut, että talvella, kun on huono keli, loka-autolla ei pääse hänen kiinteistölleen. Lisäksi hän on todennut, että uudistuksen tarkoitus ei liene nostaa kustannuksia.

Vastaus

Vakiotyhjennyksen lisäksi on valittavissa tilaustyhjennys, joka on kertaluontoinen tyhjennys, täsmätyhjennys, joka on kiireellisempi kertaluontoinen tyhjennys tai kertaluontoinen tyhjennys tilaajan haluamana tiettyinä ajankohtana, sekä päivystystyhjennys. Jäteyhtiön asiakaspalvelu voi auttaa löytämään sellaisen tyhjennystyyppin, joka sopii mielipiteen antajalle parhaiten. Uudistuksen tarkoitus ei ole nostaa kuntalaisten maksuja. Lietteen jätehuollon maksut määräytyvät pääosin kilpailutuksen ja urakan voittaneen yrityksen tarjoamien hintojen perusteella. Lisäksi hintaan sisältyy jäteveden puhdistamoiden vastaanottomaksu.

Mielipiteen antaja 5. (Lohja) on mielipiteessään todennut, että kilpailutuksessa pitää huomioida, että on olemassa sellaisia tyhjennyskohteita, jonne pääse vain pienemmillä/kevyemmillä lietteen kuljetukseen soveltuvilla ajoneuvoilla.

Vastaus

Jäteyhtiö huomioi tyhjennyskohteet, jonne pääse vain pienemmillä/kevyemmillä lietteen kuljetukseen soveltuvilla ajoneuvoilla kilpailutuksessaan. Jätehuoltoviranomainen on huomioinut asian

jätehuoltomääräysten 32 §:ssä, siten kuin se on muokattu kuulutuksen ja lausuntopyynnön palautteen perusteella.

Mielipiteen antaja 6. (Lohja) on ruotsinkielisessä mielipiteessään kritisoinut biojätteen erilliskeräysvelvoitetta.

Svar/Vastaus

De ändringar i avfallshanteringsföreskrifterna eller i avfallstaxan som varit till allmänt påseende inverkar inte på skyldigheten att separatsamla bioavfall. Om skyldigheten att separatsamla bioavfall i Lojo centralort stadgas i avfallsförordningen. På basen av den ska bioavfallet sorteras separat från blandavfallet. Bioavfallet kan separatsamlas i ett vanligt bioavfallskärl eller ett ventilerat bioavfallskärl. På basen av det som framförts i åsikten, framkommer det att den som framfört åsikten har valt ett ventilerat bioavfallskärl. Avfallshanteringsmyndigheten konstaterar att ett vanligt bioavfallskärl kunde vara ett lättare alternativ. Bioavfallskärl kan användas gemensamt med några grannar och då blir kostnaderna per hushåll lägre.

/

Yleisesti nähtävinä olleet muutokset jätehuoltomääräyksiin ja jätetaksaan eivät vaikuta biojätteen erilliskeräykseen. Lohjan keskustaajamassa asuvien biojätteen erilliskeräysvelvoitteesta säädetään jäteasetuksessa. Sen perusteella biojäte on lajiteltava erilleen sekajätteestä. Biojätteet voidaan erilliskerätä tavalliseen biojäteastiaan tai tuulettuvaan biojäteastiaan. Mielipiteessä esitetyn perusteella tulee selväksi, että mielipiteen antaja on valinnut tuulettuvan biojäteastian. Jätehuoltoviranomainen toteaa, että tavallinen biojäteastia voisi olla vaivattomampi vaihtoehto. Biojäteastia voi olla muutama naapurin yhteinen, jolloin kustannukset kotitaloutta kohti ovat alhaisemmat.

Mielipiteen antaja 7. (Raasepori) on mielipiteessään todennut, että jätettä tulee erittäin vähän hänellä ja se pitäisi huomioida maksuissa.

Vastaus

Yleisesti nähtävinä olleet muutokset jätehuoltomääräyksiin ja jätetaksaan eivät vaikuta mielipiteen antajan sekajätepistemaksuun.

Mielipiteen antaja 8. (Lohja) on mielipiteessään moittinut saarella sijaitsevan vapaa-ajan asuntoensa sekajätepistemaksua ja todennut lähimmän sekajätepisteen sijaitsevan huonossa paikassa saarelaisten osalta.

Vastaus

Yleisesti nähtävinä olleet muutokset jätehuoltomääräyksiin ja jätetaksaan eivät vaikuta mielipiteen antajan sekajätepistemaksuun tai sekajätepisteen sijaintiin. Palaute sekajätepisteen sijainnista ohjataan jäteyhtiölle.